

На основу чл. 119. став 1 тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18-др.закони, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23, у даљем тексту: Закон), а у вези са чланом 109. Закона, Школски одбор Основне школе „Алекса Шантић“ у Степановићеву, на седници одржаној дана 27.02.2024. године, донео је

**ПРАВИЛА ПОНАШАЊА**  
**У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ "АЛЕКСА ШАНТИЋ"**  
**СТЕПАНОВИЋЕВО**

**1. Основне одредбе**

**Члан 1.**

Овим Правилима понашања у Школи (у даљем тексту: Правила) уређују се правила понашања и међусобни односи ученика, родитеља, односно других законских заступника и запослених у Школи.

**Члан 2.**

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности ученика, запослених и родитеља, односно других законских заступника. Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у Школи.

Поштовањем Правила обезбеђује се успешно одвијање образовно-васпитне делатности Школе, побољшавају се радна дисциплина и безбедност у Школи, чување школске имовине и имовине ученика, запослених, родитеља ученика и трећих лица и доприноси се повећању угледа Школе.

**Члан 3.**

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање.

Дискриминација и дискриминаторско поступање, из става 1. овог члана, постоји када се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном

добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Школа ће предузети све мере прописане Законом и посебним подзаконским прописима када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

#### **Члан 4.**

У Школи је је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

У смислу ових Правила:

- 1) Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика;
- 2) Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика кроз образовно-васпитни рад који се спроводи према важећим законима, као и актима школе. Школа ће одмах да поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања;
- 3) Под физичким насиљем, сматра се: физичко кажњавање ученика од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику, као и ученика према другом ученику или запосленом;
- 4) Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства;
- 5) Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика активности Школе;
- 6) Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације;
- 7) Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Школа је дужна да поштује Протокол који прописује министар за послове образовања и васпитања, а који дефинише поступања у Школи у одговору на насиље и злостављање, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности,

услове и начине за процену ризика и начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања.

Препознавање невербалних облика злостављања ученика од стране запосленог за време одмора и рекреације и других облика васпитно-образовног рада врши се на основу ближих услова које посебним подзаконским актом прописује министар за питања образовања и васпитања.

#### **Члан 5.**

У Школи је забрањено свако понашање којим се вређа углед, част и достојанство:

- запосленог према ученику,
- ученика према запосленом,
- родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом,
- запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику,
- ученика према другом ученику, којим се вређа углед, част или достојанство ученика, запосленог и родитеља, односно другог законског заступника.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе, а на основу подзаконских прописа којима се утврђује препознавања понашања којима се вређа углед, част или достојанство у Школи, и поступање Школе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства из става 1. овог члана.

#### **Члан 6.**

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора Школе у те сврхе.

#### **Члан 7.**

Према запосленима и ученицима који чине повреде обавеза из чл. 3 - 6. ових Правила, могу се примењивати само оне мере које су у Школи утврђене општим актима о дисциплинској и материјалној одговорности запослених и ученика.

### **2. Правила школског живота и рада ученика**

#### **Члан 8.**

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе,
- 2) се придржава школских правила, одлука директора, наставника и органа Школе,
- 3) савесно ради на усвајању знања, вештина и вредности прописаних школским програмом,
- 4) у поступку оцењивања покаже своје стварно знање без преписивања и других недозвољених облика помоћи,

- 5) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника,
- 6) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у Школи,
- 7) чува имовину Школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија,
- 8) стара се о очувању животне средине и понаша се у складу са правилима еколошке етике.
- 9)

### **Члан 9.**

Ученици су дужни да:

- у Школу долазе прикладно одевени за радне активности у Школи (није дозвољено ношење папуча, гардеробе од провидног материјала, са увредљивим натписима и/или симболима националног, верског или другог садржаја, бермуда и сукања краћих од колена, мајица на бретеле, дубоког деколта и дужине краће изнад линије струка, нокти са надоградњом и упадљива шминка), брину о личној уредности и хигијени, хигијени радних просторија и школске средине у целини,
- ученици долазе на наставу најкасније 10 минута пре почетка часа и после знака за почетак наставе налазе се на својим радним местима спремни за почетак наставе,
- за време образовно васпитног рада поштују забрану употребе мобилног телефона, паметног сата и свих других електронских средстава којима се може ометати рад, осим ако наставник разредне или предметне наставе то дозволи у наставне сврхе;
- без позива и одобрења не улазе у наставничку зборницу, канцеларију директора или друге службене просторије,
- поседују ђачку књижицу у коју одељењски старешина уписује обавештења родитељима, односно другим законским заступницима, успех ученика и дисциплинске мере и друга обавештења и даје их њима на увид и потпис,
- обезбеде ред у учионицама и другим објектима и просторијама Школе за време трајања наставе, испита, културних и других активности,
- воде рачуна о својим одевним предметима, прибору, опреми и другој имовини, а посебно за време трајања школских одмора,
- благовремено правдају изостанке,
- чувају од оштећења и уништења ђачку књижицу, сведочанства и друге јавне исправе које издаје Школа и да не врше преправке и дописивање података у исте,
- да имају у виду да Школа, сва оштећења школске имовине или имовине других организација за време посета или извођења дела програма образовно-васпитног рада, има право да по утврђеним чињеницама наплати од учинилаца или од свих ученика дотичног одељења уколико се се не утврди починилац,
- поштују забрану пушења у просторијама Школе, уношења и коришћења алкохола, опијата и наркотичких средстава,
- поштују најстрожу забрану уношења оружја, оруђа и других средстава којима се могу нанети озледе и угрозити животи ученика и радника Школе и нанети штета школској имовини.

### **Члан 10.**

На знак за почетак часа ученици су дужни да буду на својим местима. За време трајања часова у просторијама и објекту Школе сви ученици и радници школе дужни су да обезбеде ред и мир.

Није дозвољено задржавање по ходницима за време наставе, после наставе.

Није дозвољено самовољно напуштање часова.

За време трајања одмора ученицима се забрањује излазак из школског дворишта.

## **Члан 11.**

Ученици Школе морају да поштују правила понашања и у следећим ситуацијама:

### **1) На часовима физичког васпитања:**

- у циљу одржавања личне хигијене, као и хигијене простора, пре изласка ученика на час физичког васпитања, ствари у свлачионицама морају бити уредно сложене;
- на часу физичког васпитања обавезна је уредна спортска опрема (бела памучна мајица, шорц или тренерица и посебне чисте патике за физкултурну салу);
- на часу физичког васпитања ученицима није дозвољено ношење било ког облика огрлица или наруквица (ланчићи, бројанице, сатови...);
- сваки ученик, који из било ког разлога не може да учествује у реализацији часа физичког васпитања а присутан је у школи, дужан је да присуствује часу физичког васпитања и да унапред или накнадно то оправда код наставника;
- ученик који неоправдано приступи часу, након што наставник стане пред врсту (строј) и означи почетак рада, без дозволе наставника не може активно учествовати у раду;
- ученици који су присутни на часу, али из било ког разлога активно не учествују у њему (болест, неправилна опрема, закашњење...) посматрају рад са трибина у посебној, чистој обући или патикама за салу. За време часа, њима је најстроже забрањена употреба мобилних телефона у било коју сврху;
- све ствари које ученици сматрају вредним (сатови, ланчићи, новчаници...) обавезно оставити у кабинет наставника пре почетка часа. Наставници не одговарају за вредне ствари које нестану у свлачионици.

### **2) У школској радионици – СТЕМ кабинету:**

- сваки ученик има своје радно место и задужен је за наставни материјал, алат и опрему које користи у настави.
- на почетку часа ученик проверава исправност и уредност радног места на које долази. Уочене неправилности и недостатке пријављује предметном наставнику одмах на почетку часа чиме одговорност за уочене недостатке скида са себе;
- ученици су дужни да се током боравка у школској радионици – СТЕМ кабинету придржавају следећих правила:
  - а) у школску радионицу не улазе без присуства наставника,
  - б) према задуженом ручном алату, наставном материјалу и опреми као и свој повереној имовини односе се са дужном пажњом водећи рачуна да нешто од материјалних средстава не оштете, а себе или неког другог не повреде,
  - в) када наставник на крају часа објави престанак рада, ученици пакују лични алат, прибор и материјал, а затим приступају сређивању свог радног места тако што га доводе у стање које је било затечено на почетку часа.
- за време боравка и рада у школској радионици, ученицима се најстроже забрањује:

- а) свака злоупотреба алата и машина, непримерено коришћење и играње ручним алатима као и материјалима за рад,
- б) шетање, трчање, гурање, бацање предмета и свако друго непримерено понашање којим се оштећује школска и лична имовина, а себе и остале ученике доводи у опасност од повређивања,
- в) укључивање електричних машина распоређених по школској радионици.

### **3) У кабинетима за хемију, биологију и физику за време извођења експеримената:**

- није дозвољено шетање и трчање по лабораторији,
- није дозвољено уношење хране и пића у лабораторију,
- није дозвољен прегласан разговор и прегласно коментарисање,
- потребно је облачити се прикладно, а вишак одеће одлагати на за то предвиђено место,
- потребно је везати косу,
- треба обавезно искључити мобилни телефон, осим у случају ако се он користи у наставне сврхе,
- не радити сам у лабораторији,
- не изводити неауторизоване експерименте,
- не удисати хемикалије,
- не пробати и не мирисати хемикалије и не дирати их голим рукама,
- пре почетка експеримента пажљиво прочитати поступак и упутство за рад,
- течности никада не преносити из суда у суд у близини отвореног пламена,
- прати руке при изласку из лабораторије.

У току коришћења просторије (ђачке кухиње, трпезарије, библиотеке са читаоницом, простора за продужени боравак, радионице – СТЕМ кабинета, сале за физичко васпитање са свлационицама, школског дворишта) ученици и запослени у Школи се обавезују на уредност и прикладно понашање у складу са наменом наведених просторија.

### **Члан 12.**

Пет минута пре почетка наставе, на звук првог звона, ученици су обавезни да, буду спремни за улазак у Школу у складу с налогом дежурног наставника.

За време хладног и/или кишовитог времена, ученици се, у складу са одлуком дежурног наставника, за одлазак на наставу припремају у улазном холу.

### **Члан 13.**

На знак дежурног наставника, ученици у реду и миру крећу према својим учионицама.

У време оглашавања другог звона, односно звона за почетак часа, ученици треба да буду у својим учионицама и да мирно чекају долазак наставника.

Уколико је реч о учионицама које откључава наставник, ученици у реду и миру чекају наставника испред учионице.

#### **Члан 14.**

Ученици који су закаснили на час не смеју се задржавати у холовима, ходницима и другим просторијама Школе, одлазе да присуствују часу.

#### **Члан 15.**

По завршетку школских обавеза, ученици у реду и миру излазе из Школе.

#### **Члан 16.**

Дужности редара су да:

- припрема средства и услове за наставу,
- да по истеку 10 минута од почетка часа, ако час није започет по важећем распореду часова, пријави дежурном наставнику,
- обавештава наставнике о одсуству ученика,
- за време одмора чува личне предмете, књиге и прибор ученика, води рачуна о томе да се сви ученици у одељењу старају о уредности учионице,
- да води рачуна о реду и дисциплини за време одмора,
- пријављује свако оштећење имовине школе или личне имовине, а посебно да пре почетка наставе уочене недостатке пријави одељењском старешини или дежурном наставнику.

### **3. Наставници и остали радници у школи**

#### **Члан 17.**

Дужности наставника су следеће:

- у школу долазе најкасније 10 минута пре почетка наставе, односно свог првог часа,
- на време долазе на час;
- у случају неодложне потребе за изостајањем са наставе дужни су да на време обавесте директора или секретара Школе о изостајању, ради благовременог организовања замене. Свако неоправдано изостајање или необавештавање руководиоца Школе о изостајању с посла или закашњењу, сматраће се повредом радне дужности;
- наставник који је организовао допунски час или друге активности дужан је да брине о боравку ученика у Школи од почетка ових активности до њиховог завршетка;
- опрему, инвентар Школе као и остали потрошни материјал не користе у приватне сврхе;
- за изношење важних докумената Школе као и других предмета и средстава, запослени је дужан да прибави одобрење овлашћеног лица;
- забрањено је уношење и конзумирање алкохола, опијата, дроге и других недозвољених средстава;

- не уносе у Школу или школско двориште оружје или друга опасна средства којима се може угрозити живот и тело ученика, запослених и трећих лица или се може нанети материјална штета;
- да се уздржавају од радњи којима се крше права ученика или других лица,
- да пријављују педагогу или психологу Школе кршење права ученика;
- за време рада не користе мобилни телефон нити друга средства којима се може ометати процес рада, осим у сврхе наставног процеса;
- не користе рачунар у приватне сврхе;
- на наставу долазе пристојно и прикладно одевени како својим спољним изгледом не би скретали пажњу ученика (није дозвољено ношење папуча, гардеробе од провидног материјала, бермуда и сукања краћих од колена, мајица на бретеле, дубоког деколтеа и дужине краће изнад линије струка);
- забрањено је испољавање страначке припадности, припадности верама и сектама, као и сваког облика национализма.

#### **Члан 18.**

Распоредом дежурства директор одређује дежурство наставника, време и место дежурства.

#### **Члан 19.**

Дежурни наставник је дужан да:

- са пуном одговорношћу обавља поверене му дужности и да се брине о извршавању свих обавеза наставника и ученика,
- се стара о одржавању реда и безбедности у школској згради и школском дворишту,
- да уредно води књигу дежурног наставника и у њу уписује промене које су од значаја за живот и рад у Школи а посебно настале штете и њихове починиоце, одсуства и закашњења наставника,
- да на посао дође 30 минута пре почетка наставе,
- брине се о почетку и несметаном извођењу наставе и владању ученика у току свог дежурства и смене,
- за време великог одмора дежурни наставници у продуженом боравку и нижим разредима одводе ученике у трпезарију и присуствују ужини ученика,
- у случају недоласка наставника на наставу обавештава директора Школе и предузима мере да се обезбеди настава.

Дежурни наставник сноси сву одговорност за површан рад којим је нанета штета или се омета ред и рад у Школи.

#### **Члан 20.**

Одељењски старешина брине о укупном животу, раду и успеху својих ученика, а нарочито:

- води одговарајућу евиденцију о васпитно-образовном процесу као и условима живота и рада ученика,

- води уредно разредну књигу и благовремено прати реализацију распореда часова у свом одељењу,
- на основу лекарског оправдања, оправдања родитеља или старатеља или другог релевантног документа правда изостанке ученика,
- за изостајање ученика са наставе дуже од три дана, преко секретара Школе обавештава родитеље или старатеље, а према потреби у сарадњи са педагогом или психологом и секретаром Школе и друге надлежне органе,
- у ђачку књижицу уписује обавештења за родитеље и старатеље и контролише да ли су примили обавештења,
- за време приредби, академија, предавања, приказивања филмова и других јавних манифестација за ученике у Школи и ван Школе брине о свом одељењу и помаже у одржавању реда и дисциплине,
- води поступак за утврђивање повреда дужности и учињених штета од стране ученика,
- стара се о одржавању реда и безбедности ученика свог одељења за време одвијања наставе и других облика образовно- васпитног рада,
- сарађује са родитељима ученика путем непосредних контаката и родитељских састанака на којима обавештава родитеље и стараоце о успеху ученика, изостанцима, понашању ученика и другим актуелним ситуацијама у вези са учеником.

#### **Члан 20а**

На почетку школске године ученици и родитељи се од стране одељенског старешине обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања, као и доприносу појединачних оцена закључној оцени из свих обавезних предмета, изборних програма и активности.

Одељенски старешина је обавезан да благовремено, а најмање 4 пута у току школске године, на примерен начин обавештава родитеље о постигнућима ученика, напредовању, владању и другим питањима од значаја.

Ако родитељ не долази на родитељске и индивидуалне састанке, одељенски старешина је дужан да га благовремено, званично, у писменој форми обавести о успеху и оценама, евентуалним тешкоћама и изостанцима и последицама изостајања ученика.

#### **Члан 21.**

Помоћно-технички радници у Школи:

- сваког радног дана одржавају чистоћу школских просторија, дворишта и спортских терена,
- помажу у раду дежурном наставнику и дежурним ученицима,
- дежурају на свом спрату према утврђеном распореду и сменама и не удаљавају се са радног места без дозволе,
- на време достављају потребан материјал за наставу, уколико то није стављено другим радницима у надлежност,

- у сталној сарадњи са дежурним наставницима прате кретање страних лица и предузимају мере да се очува ред и мир, а посебно безбедност ученика, радник и имовина Школе,
- дежурни радник прве смене предаје учионице и остале просторије раднику друге смене,
- по завршетку рада радници друге смене предузимају све мере да се обезбеде објекти Школе, закључају, погасе светла, провере водоводне, грејне и друге инсталације.

#### **4. Понашање родитеља ученика и трећих лица**

##### **Члан 22.**

Родитељи, односно други законски заступници ученика и сва лица која долазе у Школу обавезни су да:

- 1) поштују Правила и друге опште акте Школе;
- 2) се према ученицима, запосленима и другим лицима која се затекну у школској згради или у школском дворишту понашају уљудно;
- 3) у Школу долазе прикладно одевени (није дозвољено ношење папуча, гардеробе од провидног материјала, бермуда и сукања краћих од колена, мајица на бретеле, дубоког деколтеа и дужине краће изнад линије струка).
- 4) се приликом уласка у Школу јаве дежурном наставнику или помоћно-техничком особљу које се налази на улазу ради евидентирања.
- 5) приватни број телефона наставника добију искључиво уз његову сагласност, а у сврху олакшане комуникације са одељенским старешином, предметним наставником или одељенском заједницом, која се одвија искључиво у току радног времена наставника.

##### **Члан 23.**

Родитељ, односно други законски заступник ученика, поред обавеза које су заједничке за сва остала лица, одговоран је:

- 1) за редовно похађање наставе свог детета;
- 2) ако ученик изостане са наставе најмање 1 радни дан или дуже, родитељ је дужан да најдаље у року од 48 сати обавести одељенског старешину о разлозима изостајања;
- 3) 2а) ако родитељ не обавести школу о томе, одељенски старешина ће одмах контактирати родитеља, односно старатеља ученика;
- 4) Родитељ је дужан да најкасније у року од 8 дана од последњег дана изостанка, ако изостанак траје 2 или више узастопних дана, оправда изостанак са наставе. У случају неоправданог кашњења у извршењу ове обавезе, изостанак се сматра неоправданим;
- 5) да на позив Школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 6) за повреду забране из чл. 3 -5. ових Правила учињену од стране ученика;
- 7) за теже повреде обавезе ученика наведене у члану 83. Закона;

- 8) да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње;
- 9) да на позив органа Школе, педагога, психолога или наставника дође у Школу;
- 10) да редовно измирује новчана дуговања према Школи;
- 11) да редовно долази на родитељске састанке и да се интересују за учење и владање свог детета;
- 12) да учествује у раду органа Школе чији је члан.

### **Члан 23а**

Изостајање са наставе се правда лекарским оправдањем или другом релевантном документацијом.

Изузетно, изостајање до 3 наставна дана у школској години родитељ или старатељ може лично да оправда без лекарског уверења, у писаној форми, при чему не може да се правда више од два застопна дана.

У току полугодишта одељенски старешина може ученику да оправда један дан уз сагласност родитеља.

## **5. Завршне одредбе**

### **Члан 24.**

За спровођење ових Правила овлашћен је и одговоран директор Школе.

### **Члан 25.**

Даном ступања на снагу Правила престају да важе Правила понашања у основној школи „Алекса Шантић“ Степановићево бр. 440 од 04.04.2018. године.

### **Члан 26.**

Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник школског одбора

---

Соња Јелача

Ова Правила понашања су заведена под деловодним бројем 771 од 27.02.2024. године, објављена су на огласној табли Школе дана 28.02.2024. године, а ступила су на снагу дана 08.03.2024. године.

Секретар школе

---

Јасмина Јакимовски